

**DISS. ... DE
FEUDO AD
HEREDES
FEUDALES NON
TRANSEUNTE**

Johann Ludwig Uhl, Heinrich Otto
Schmidt

28

PATRIBVS CONSCRIPTIS
MAGISTRATVS BEROLINENSIS

PERILLVSTRI

P R A E S I D I

EXCELLENTISSIMIS

C O N S V L I B V S

CONSVLTISSIMIS

S Y N D I C I S

MERITISSIMIS

S E N A T O R I B V S

SPECTATISSIMIS

D O M I N I S S V I S D E V E N E R A N D I S

VT ET
IVDICIO CIVITATENSI
BEROLINENSI
PERILLVSTRI AC GENEROSISSIMO
P R A E S I D I
EXCELLENTISSIMIS AMPLISSIMISQVE
I V D I C I B V S
NOBILISSIMIS ET SPECTATISSIMIS
ASSESSORIBVS
CAETERISQVE
PATRIBVS CIVITATIS OPTIMIS
PATRONIS ATQVE FAVTORIBVS SVIS
AETATEM COLENDIS
D. D. D.
A V C T O R.

Quantum sit in publicum prodire, pagellasque quasdam primum orbis litterarii scrutinio offerre, nulli profecto penitius iudicare, nullique felicius determinare poterunt, quam quorum humeris salus reipublicae optime sustinetur, qui, publice prudenter agere, indefesso sibi parare labore possunt. Prouti res est, istius dignitatem intelligunt et gravitatem, quo tamen perpendendo periculum virium faciendum esse tutissimi existimant. Ultra vires neminem obligari aequissimi sunt arbitri. Id est VIRI,

DEDICATIO.

quod VESTRA dignissima meae dissertationi proposuerim nomina. Nihil conscribendo certe habui, quo eam potuisssem aliquantisper VESTRO conspectui digniorem reddere. Nullus dicendi nitor, nulla elegantiarum farrago, nullum rerum pondus; quae omnia sane haud multum adfensus nec eidem parare nec conferre possunt; eam commendant. Quod scio. Quid autem faciendum? quum nullus pruritus scribendi, sed ingenuus quidam ardor, nec prorsus tempus studiis academicis dicatum frustra peregisse, calcar stimulumque subdiderit, specimen in uulgus mittere. Ad VOS igitur tamquam ad sacram anchoram erat peruolandum; si dissertatiunculae aliquale pretium parare in animo constituissem. VESTRA NOMINA fronti dissertationis adposui, et omnes hocce eximio splendore pagellae illico coruscant. Nullius nuno momi liuorem exspecto, sub VESTRIS clypeis tutus. Omnium obfibilantium minas telaque ita excipiam, quo me neutiquam feriant. Quibus nec uolupte eris, mecum consentire, dissentiant. Aequo animo certe omnium relictationes, qualescunque sint, ferre audebo, si tantum pagellas, quas legitis VOBIS, nec prorsus

sus

DEDICATIO.

fus displicere contingeret. VESTRO enim iudicio limato, VESTRAQUE propensione tantum dignitatis, ponderis, atque elegantiae dissertationi adcrefcit, ut nec aduerfarii quidquam habeant, quod obiicere poffint. Video iam iam meos acquiffimos iudices. Felicitas iam dudum mihi contigit, VOS meos meique PATRIS Patronos fautores demiffiffime falutare. Gratus memini, quanta, qualia que PATRI meo et mihi, beneuolentia inufitata atque plane fingulari obuenerunt. Patronus cauffarum, lites prope innumeras in iudicio perorauit, VESTRAQUE decifione exoptatiffima finem eft confecutus. Laetus femper VOS iudices cognouit pariter atque habuit iuffiffimos probiffimosque. Numne et ego eandem mihi fortem pollicerer? Numne et ego VOS iudices cauffa in controuerfa cognofcerem acquiffimos? Innata VESTRA animi propenfio faltem id confidere iubet, nec finit, quo flexo poplite VOS, ut pagellas hafce aequi bonique confulat, obfecra-rem. Accipite ergo, qua foliti eftis, obferuantia, quas offero, paginas, et meis ftudiis fauere gratiofiffime annuafis. Ego femper fummum, quod omnia moderatur Numen caflis

DEDICATIO.

castis quotidie precibus compellam, quo VOS, fulcra iustitiae, Regi, Patriae, et splendissimis familiis quam diutissime seruet incolumes. Adsit clementissime arduis negotiis, omniaque coepta secundet. Qualiacunque ut in compendio dicam, omnigenae beatitudinis VOBIS iterum iterumque adprecans, VESTRO fauori in posterum me commendo.

Dabam in alma Viadrina die XVII Calendar. Nouembris

clolcccclvi.

DISSER-

DE
FEVDO ADHEREDES FEVDALES
HAVD TRANSEVNT E.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

§. I.

PROPOSITI DECLARATIO ET COMMENDATIO
THEMATIS.

Certandum est: belli inter strepitus armorumque fragorem minime exagitari, placidaque mente uiuere Prussico subdito haud conuenit. Regis enim ad exemplum totus componitur orbis. Agedum disceptemus. Feudum sit certaminis obiectum! Quid enim facilius, rebus sic stantibus in mentem uenire poterat. Securitatis bellicae causa potissimum feuda introducta fuisse, omnes fatentur. Quo etenim abituri, nullum patriae aliquantisper pro uiribus

A bus

bus comparandi, commodius argumentum eligere potuimus, quam quod in praxi tot tricus est inuolutum, cuiusque desuper grauitas ob quotidianas exinde contentiones neminem fugit. Praeterea iuris patriae ratio, ut magis magisque, nostrum quid et quale sit ius, experiamur, postulat; quid quod patrios cognoscere mores Iurisconsulti Germani officii esse, arbitramur. Astronomi alias, caeli plagas qui ad amussim norunt, qui istius obseruationibus omne tempus impendunt, totique sunt in determinandis stellis etiam decimi ulteriorisque ordinis, minime tamen uias suae urbis notissimas addiscere contententes: uix qui aedium suarum peribolos cognoscere umquam cogitauerunt. Quales hierunt? Risum teneatis amici. Ex quo prono deinde aluco uariae Iurorum partim ridiculae, partim contra omnia iuris principia conceptae opiniones euenerunt. Quid igitur mirum, si successionis feudalis materia diuersimode et inuita Minerva definita inueniatur. Nulla me hercle iuris in parte me sciente iuris prudentiae periti magis dissentiunt, nulla inquam in materia magis Doctores, quam in tractanda feudi successionem in diuersas abeunt sententias. Quam ob causam partem successionis in meliorem ordinem redigere, certis determinatisque principiis superstruere, usuique practico magis concinniore reddere, constituimus. Vberiori thematis commendatione supersedentes, quum res ipsa loquatur, ad istius pertractationem uiam nobis iam iam aperiamus.

§. II.

FEVDI DEFINITIO.

Ante igitur rem aggredi quam incipiam, generaliora quaedam adhuc praemonenda explicandaque autumamus. Quo autem ordine procedamus, successionis feudalis materiam tractaturi ante omnia feudi exactam definitionem dare, eo magis operae pretium uidetur, quo definiendo omnes fere doctores plus aequo partim addendo partim deducendo, et sic, ut in compendio dicam, tum excessu, tum defectu, peccent. Legi hac de re merentur Struuius in *Iuris prud. feud. cap. 2. §. 2. 3.* Senckenberg. in *Lineis prim. iur. feud. part. II. cap. 7. §. 140.* addita ubique epicrisi, et ill. Mascou. in *Iur. feud. cap. 2. §. 6. not. ** Ast, quum diuersis ex rationibus nec in horum ire sententiam a me impetrare potuerim, mihi feudum obiectiue sumtum erit res acquisita sub lege mutuae fidelitatis singularis. Fidelitas uero consistit in conatu ad auertendum damnum status externi. Otiosa hinc erit quaestio, an uasallus salutem domini aeternam promouereteneatur? Dissent. Wolff, in *Iur. nat. §. 735.*

§. III.

VINDICATIO DEFINITIONIS.

Diximus §. *praeced.* feudum esse rem adquisitam; et, ni fallor, iure meritoque. In hoc discedimus ab iis, qui pro genere traditionem adsumunt, ea potissimum ratione ducti, quod et spes alicui in feudum concedi queat. Pari ex ratione uocabulo *rei* usi su-

A 2

mus,

mus, quoniam sub illo tam res corporales, quam incorporeales seu iura comprehenduntur. Denique pro differentia specifica addidimus: *sub lege mutuae fidelitatis singularis*. Hicce enim respectus feudi acquisitionem ab allodiali communione satis uniceque dispescit, atque verum feudi crinomenon constituit. Mutuam requirimus fidelitatem, licet alii vassallum tantum modo ad eandem obstrictum esse arbitrentur. Eos vero opinione sua falli, clarissimi loquuntur textus 2. Feud. 6. in fin. 2. Feud. 26. §. 22. 2. Feud. 47. 2. Feud. 52. §. 3. Vberius hoc post alios deduxit Gundling. in *Gundlingianis part. XXXXII. obs. 1.*

§. IIII.

SUCCESSIONIS DEFINITIO.

Feudi definitionem superstructam cum contra omnem vindicauerimus iniuriam, adhuc nobis explicanda successio manet feudalis. Successionem igitur adpellamus modum acquirendi derivativum, quo feudum defuncto possessore in alium tamquam heredem feudalem deuoluitur. Magis nobis haec definitio Wolfiana arridet, quam aliorum, qui successionem feudalem definiunt modum acquirendi feudi derivativum, quo feudum iam ante constitutum ad alium deuoluitur. Quum vero haec definitio minime definitum exhauriat, praetereaue manca nimisque generalis sit, adeo, ut et de investitura, quae sit u. c. simultanee investitis, possit intelligi: necessario addendum uidebatur, *tamquam heredem feudalem*. Heredem uero feudalem masculinum legitime a primo feudum

dum acquirente descendente, et ad seruitia habilem uocamus.

§. V.

DIVISIO IN LIBEROS ET ADGNATOS. SIMVL-
TANEE INVESTITI NUM IVRE SVCCESIONIS
FEVDA ADQVIRANT?

Quum igitur neminem feudum posse acquire-
re, nisi investitura ac successione, 2. *Feud.* 1. §. 1. di-
catur, successores autem ratione duplici, uel tamquam
liberi, uel adgnati possint considerari: facile patet,
tam hos, quam illos in feuda succedere. §. 3. Num-
ne uero et simultanee investiti feudum successione
adquirunt? Quaestio certe Domitiana, quam tamen
a nonnullis artis nostrae doctoribus obmoram mira-
beris. Quibus tamen uolupte erit, et de hac respon-
sionem capeffere, adeant §. *praec.* quae statim dubi-
tantes de negatiua convincet, modo sic rationes sub-
ducant: cui non competit definitio, nec ei compe-
tere potest definitum. Simultanee investitus non est
successor feudalis: hinc non iure successionis, sed ui si-
multanee investiturae feudi fit possessor.

§. VI.

REG. I. MASCVLI SOLVM SVCCEDVNT.

Quae cum ita sint, neminem scilicet, nisi libe-
ros aut adgnatos, §. 5. et quidem habiles, §. 4. per suc-
cessionem feudum obtinere posse: non abs re erit, re-
gulas quasdam formare, quarum prima haec esto:
Masculi, si originem spectes, soli succedunt. Ne uero

A 3

gratis

gratis haec dixisse uideamur: dabimus operam, ut huius non minus, quam insequentium regularum, ratio cuilibet constet.

§. VII.

PRIORIS REGVLAE PROBATIO.

Originem feudorum si paullo adcuratius perpicere uelimus, nemo, uti opinor, dubitabit, ob seruitia militaria primario feuda introducta fuisse, id quod et historiae loquuntur, et compilatores iuris Longobardici feudalis 1. *Feud.* 8. §. 2. et 1. *Feud.* 24. testantur. Conf. ill. Mascou. in *Iur. feud. cap.* 1. §. 5. 12. et *cap.* 4. §. 13. Quod si est, inde quoque facile elicies, masculos, militare aptos, minime uero feminas in aciem fuisse deductas * Duplici uero ex causa feuda introducta fuisse, tradunt eius aevi scriptores, tum ob insufficientiam aeris signati, tum ut his beneficiis ornati fortius pugnarent, quorum sic quam maxime intererat, terram illam uel prouinciam remanere domino directo. Conf. cel. Estor in *Obseru. feud.* n. 14. er, qui commentarii loco esse poterit, Burius in *Schiltero illustrato*, pag. 365. Altera ad hanc ratio accedit, conseruatio nimirum familiarum. Quod si est, ut est, nemo temere negabit, masculorum, minime feminarum, fuisse successionem. Pedetentim uero et alias constitutorum feudorum accessisse rationes, facile largimur, idque praeter alios ostenderunt hilarioris famae Icti Thomae. in *Diff. de orig. feudor.* §. 13. Hertius in *Dissert. de feudis oblati*, part. I. §. 4. *sqq.* et Gebauerus in *Animaduersf. ad Schilter. Instit. iur. feud. cap.* 2. §. 1. *schol. a.*

* Vide-

* Videlicet quam certissimi de sua fortitudine Tacito monente *de moribus Germ. cap. 15.* uerbis: *fortissimus quisque bellicosissimus nihil agens, delegata domus, et Penatium, et agrorum cura feminis* - - Nec est, quod Tacitum Tacito opponi iure posse metuamus, cum de moribus Germ. paullo post dicit, *acies quasdam inclinatas iam et labentes a feminis restitutas.* Contextus enim uerborum facile dubium forte obortum soluet. Grauius uero forte dubium inde obmoueri poterit, quod ubique Germanorum feminae castra sint secutae, cum dotis datio id abunde testificetur, istiusque ritus significet. Boves et frenatum equum, et scutum cum framea gladioque marito adferebant. Munera profecto, quae uix ac ne uix quidem exspectaueris. Quid enim feminae equus frenatus? Quid scutum cum framea? numne arcanum sub ficta donatione latitat? Explicat id notanter Tacitus *cap. 18.* uerbis: *ne se mulier extra uirtutum cogitationes, extraque bellorum casus putet, ipsis incipientis matrimonii auspiciis admonetur, uenire se laborum periculorumque sociam, idem in pace, idem in praelio passuram.* Speciosissimum sane pro uirtute bellica heroum feminarum Germ. argumentum, qui tamen color euanescet, si perpenderit, mulierem sic se periculorum mariti sociam declarare uoluisse, minime commilitonem.

§. VIII.

REG. II. SERUITIA IMMEDIATE SVNT PRAESTANDA.

Quum igitur ex §. *prae.* militarium seruitiorum causa primario feuda introducta fuisse pateat: altera regula facillime excogitari poterit: *Seruitio*
- *sci-*

scilicet *immediata esse praestanda*. Quoniam secundum prima iuris principia aliud pro alio inuito altero obtrudi nequit, 1. 2. §. 1. *D. de reb. cred.* simili ex ratione dominus inuitis uasallis pecuniam loco seruitiorum exigere non poterit, nisi urgente summa necessitate, Rosenthal. *de feud. cap. 8. conclus. 27.* uel si consentiat uasallus, quippe qui iuri suo renunciare potest. Accedit et haec ratio, quod personae industria a domino sit electa: id uero factum esse uel inde patet, quod dominus alias non hunc, uerum alium, sibi optasset uasallum. Ergo nec dominus inuitus alium ad praestanda seruitia admittere tenetur. 2. *Feud. 26. §. 12.* 2. *Feud. 55. §. 1.* *Iur feud. Alam. cap. 27.* et *Iur feud. Sax. cap. 46.* Conf. Wolfius in *Elem. iur. feud. cap. 13. §. 9.*

§. VIII.

REG. III. SVCCEDVNT SOLI DESCENDENTES, IIQUE MASCVLI.

Varias esse constitutorum feudorum fines, interque eos conseruationem familiarum, paullo ante monuimus. Quum uero per descendentes masculos, non feminas, prorogentur familiae atque conseruentur: quilibet uidet, *descendentes solos, eosque masculos, in feudum succedere*. Finem qui uult, media necessario quoque uelle debet, sine quibus ille obtineri non poterit. Iam quum conseruationem etiam familiarum intruderint constituentes feuda et per descendentes is finis obtineatur: etiam sic ueritas regulae deduci poterit. Conf. 1. *Feud. 1. §. 1.* 2. *Feud. 23.* et 2. *Feud. 50.*
Ne-

Neque alicuius momenti est, quod ab aliis obicitur, praeter descendentes succedere quoque ascendentes atque collaterales. Hi enim in defectu descendentium ultimi possessoris non aliter succedunt, nisi a primo acquirente originem trahant; sic vero etiam erunt discendentes, non quidem ultimi possessoris, verum primi acquirentis. Conf. Horn. in *Iuris prud. feud. cap. 15. §. 2.*

§. X.

NON TAMEN OMNES, VERVM NATI EX LEGITIMO MATRIMONIO.

Ex iure Romano supponimus, illegitimos liberos sequi conditionem matris. Feminae familiam non conseruant, quam tamen conseruationem inter fines feuda acquirentium retulimus. Legitimi ergo filii tantummodo erunt admittendi, et quidem nati ex matrimonio aequali. Nec sufficit, filium per subsequens matrimonium esse legitimatum, quum tamen alias talis pro legitime nato habeatur: clara enim sunt verba dispositiua 2. *Feud. 26. §. 10. naturales filii, licet postea fiant legitimi, ad successionem feudi nec soli, nec cum aliis admittuntur.* Vberius hoc demonstrauit ill. Bauerus in *Diss. de successionem legitimorum per nuptias, exsule in feudis.*

§. XI.

QUINAM ERGO SECVNDVM TRADITAS REGVLAS HAVD SVCCEDANT.

Facile iam erit diiudicare, quinam e contrario ad successionem non admittantur; quo referimus clericos, 2. *Feud. 21. 2. Feud. 26. §. 5. 2. Feud. 30. §. 1.*

B

femi-

Seminari, 2. *Feud.* 11. pr. et §. 1. 2. *Feud.* 36. cet. *Ius feud.* Alam. cap. 1. §. 2. cap. 3. §. 1. et 4. *Ius feud.* Sax. cap. 2. *maſculi*, qui ob defectum animi uel corporis ad ſeruitia praestanda non sunt apti, uti sunt furiosi, mente capti, muti, surdi, caeci, 2. *Feud.* 36. *adſcendentes* et *collaterales*, quae tales, *notuſales*, 2. *Feud.* 26. §. 8. denique *ſpurii*, *adulterini*, atque *inceſtuoſi*.

§. XII.

TRANSITVS AD THEMA DISSERTATIONIS.

Praemiſſis ſic generalioribus, quae ad thema noſtrum explicandum facere uidebantur, iam ad ipſum thema accedimus. Et determinandum iam erit, quinam ſucceſſionis feudalis ſint capaces, quique contra ab eadem excludantur: quod eo facilius fieri poterit, ſi conferamus §. 7. ſqq. ii enim, qui requiſitis §. 7. 8. 9. inſtructi, *regulariter* ſuccedunt, quum contra §. 11. memorati, tamquam inhabiles, arceantur a ſucceſſione. Dum uero diximus, *regulariter* eos tantum ſuccedere, qui requiſitis illis ſint inſtructi, ſimul etiam exceptiones a regulis ſuccedendi dari, ſumus ſaſſi, quae tantum abeſſe, ut regulas illas euer- tant, ut potius eaſdem in caſibus non exceptis magis magisque corroborarent atque confirment. Sicuti ue- ro alias praeter regulas exceptiones quoque ab iſſ- dem addiſcendae ſunt ſcientiarum cultoribus, ita et hic procedendum eſſe nobis uidetur. Regulae illae ſuccedendi partim in ſuperioribus adductae, partim e libellis artis noſtrae elementariis peti ſine negotio poſſunt: dabimus ergo operam, ut caſus praecipuos, quibus a regulis illis receditur, recenſeamus paullo diligen-

diligentius. Ad duo uero capita reduci commode possunt illae exceptiones: uel enim 1) *successores feudales a successione feudi excluduntur*, uel 2) *feuda ad alios, quam successores feudales, perueniunt*.

§. XIII.

FILII EXCLVDVNTVR VEL IN TOTVM,

Ad prius caput superiore paragrapho positum, quod nempe successores feudales nonnumquam a successione feudi excludantur, merito referimus, si quando filii uel in totum, uel pro parte arcantur ab illa successione. Quod ut melius pateat, quid initio obtinuerit, uidendum. Fuere uero feuda tum precaria, ceu patet ex 1. *Feud. 1. antiquissimo tempore sic erat in domino potestate connexum, ut, quando uellent, possent auferre rem in feudum a se datam*. Nec iniquitatis hic quid deprehendimus. Vassallo, modo ne intempestiue id faciat, tefutare feudum licet: quum uero uassallus atque dominus ad paria teneantur, dominus, si pari libertate forte esset usus, omnem iniquitatis effugiet notam.

Pergit feudista *c. 1. postea uero eo uentum est, ut per annum tantum firmitatem haberent*. Fabulis quidem adnumerandam esse hanc feudistae adfectionem uel ideo scribit b. Wolfius in *Elem. iur. feud. cap. 10. §. 1.* quod eam genuina historiarum monumenta prorsus ignorant: uerum uindicias parauit ingeniosissimus atque doctissimus Hommel. in *Oblettam. iur. feud. obseru. 13. pag. 82. seqq.* illumque morem adhuc hodie in coenobio Herbipolensi, cui nomen *Neu-Münster*, superesse, ex ill. Buderii *Amoenit. iur. feud. obs. 7.* obseruat.

Deinde statutum est, ut usque ad vitam fidelis produceretur. Etiam hic conferenda, quae post alios in medium protulit laud. Hommel, l. c. pag. 83. Gundlingio tamen in *Gundlingian. part. XV. pag. 418.* improbabile hoc visum, ceu ex eiusdem verbis patet, quae iam ponimus: *dasi die gemeine militärische Lehen absolute nur auf Lebenszeit verliehen worden, ist deshalb unwahrscheinlich, weil sich nicht leicht jemand würde gefunden haben, dergleichen Güter rechtschaffen zu cultiviren, wenn sie wiederum hätten ad Fiscum kommen sollen.* Levis dubitandi ratio, neque ulla argumento vis inesse videretur. Quae enim probabilitatis ratio esse poterit, si veritas contrarii iam adsit. Et quis, quae so, sic ratiocinari uellet: quicumque rem in perpetuum cum suis posteris habere nequit, is eandem neque appetit, neque reddit meliorem. Atqui - - Ergo - -. Sane emphyteuticarius, cui res uel ad certum tempus, uel etiam ad dies uitae in emphyteusis est data, rem illam meliorem reddere tenetur; locator, si prudentis patris familias officio fungi uelit, rem locatam itidem meliorem reddit. Vterque rem appetit, quam ad tempus tantum modo constitutum, non in perpetuum, retinere potest. Plura adhuc Gundlingianae huius sententiae obuerti possent, ni ab aliis, speciatim uero Budero loco paullo ante allegato, iam iam essent occupata. Immo Schannatus in *Clientel. Fuldens. part. I. cap. 2. pag. 4.* ostendit, anno adhuc 1048. pactis opus fuisse ad beneficia in filios transferenda. Plura non addimus: ex adductis enim satis adparere arbitramur, filios satis diu a successione in feuda in totum fuisse exclusos, qui tamen secundum superius dicta omnino sunt heredes feudales ordinarii.

§. XIII.

§. XIII.

VEL PRO PARTE TANTVM.

Etiam hoc factum fuisse olim, dubitare nos haud finit compilator consuetudinum feudalium 1. *Feud. l. §. 1.* dum in enarranda historia successione sic pergit: *sed cum hoc iure successionis ad filios non pertineret: sic progressum est, ut ad filios deveniret, in quem scilicet dominus hoc uellet beneficium confirmare; ad quem locum conferendus iterum Hommel. l. c. pag. 84. periodo 4.* Idem fere de iis feudis, in quibus ius primogeniturae introductum, dicendum uidetur, quum secundum regulam feudum ad omnes simul venire deberet, teste feudista *l. c.* verbis: *quod hodie ita stabilitum est, ut ad omnes aequaliter ueniat.* Conf. Titius in *Iur. feud. cap. 21. §. 30.* et laudat. Hommel. *l. c. period. 6. pag. 84. sqq.* Nec minus huc referendum feudum tutelare, quod olim aequae, ac pupillus ipse, in domini potestate erat tamdiu, donec pupillus tutela exiret, nisi forte mater uel adgnati in gratiam puerorum uasallorum illud redemerint. Conf. *Iur. feud. Alam. cap. 55.* et *Sax. cap. 26.* Lunig. in *Corp. iur. feud. Germ. tom. I. pag. 291. sequ.* ill. Boder. in *Amoenit. iur. feud. obf. 21.* Mascou. *de iur. feud. cap. 5. §. 2. sqq.* ne iam de reliquis dicamus, qui in exponenda hac materia cum laude fuere uersati.

§. XV.

ADGNATI NON SVCCEDVNT.

Etiam hi saepius a successione in feudum excluduntur, 1) si a primo acquirente non descendunt, nisi

B 3

mores

mores contrarii sint. Tale quid de Zutphaniae feudis e Sandio observat b. Wolf. in *Elem. iur. feud. cap. II. §. 2. not. e. pag.* 268. Idem in Franconia obtinere, vulgo statuunt, seducti testimonio Demarathi, quem plerumque in partes uocant, Wolf. *l. c.* Ludewig. in *Diff. de feudorum German. et Langobard. differrent. cap. 20.* alii: contradixere tamen semper curiae feudales, nuperque in Academia Bambergensi ex instituto contrarium asseruit Philippus Fridericus Breglerus in *Diff. sub praesidio Adami Reizeri Bambergae 1753. habita de collateralis, qui a primo acquirente non descendit, aut inuestitura simultanea non gaudet, in feudo siue dato siue oblato non succedente.* 2) Si feudum uasallo ad certum quoddam tempus fuerit concessum: eo enim elapso feudum ad dominum redit. Vid. ill. Buder. in *Amoenit. iur. feud. obs. 7.* 3) Si simultaneae inuestiturae adiecta clausula, *nach rechter Sipp-Zahl*; tunc enim non omnes agnati simul succedunt, uerum secundum proximitatem gradus. Conf. Titius in *Iur. feud. Germ. cap. 22. §. 8.*

§. XVI.

UTRIQUE PER PACTA QVOQUE EXCLVDVNTVR.

Quum pacta legem contractui dent, *l. 48. D. de reg. iur.* feudum uero contractum supponat: facile patet, et naturam feudi per pacta adiecta mutari posse. Quodsi ergo feudum sibi tantum, non uero descendentibus, adquisiuerit primus acquirens, idque factum

factum esse, pacta adiecta clare loquantur: feudum sine dubio, exclusis filiis atque adgnatis, ad dominum recidet. Eiusmodi pactis non solum in feudis datis, uerum etiam oblatis, locus est; multoque magis in feudis poenae, de quibus nuper exposuere uiri doct. Godofr. Dan. Hofmannus atque Ern. Mart. Chladenius. Idem quoque dicendum, si uasallus matrimonium contraxerit ad morganaticam, 2. *Feud.* 29. Titius l. c. cap. 29. §. 39. neque ob stare locum 2. *Feud.* 26. §. 15. iam uidit Ge. Ad. Struuus in *Syn tagm. iur. feud.* cap. 9. §. 5. n. 9. Sicuti uero per pacta adiecta a successione excludi possunt, qui alias in feudum successuri essent: ita e contrario pacta talia efficere possunt, ut succedant alias inhabiles supra §. 11. recensiti. De feminis conf. Hornius in *Iurisprud. feud.* cap. 15. §. 6. Exempla uero tam de feudis datis, quam oblatis, suppeditat perill. de Gudenus in *Cod. diplomat. tom. I. pag. 205. tom. II. diplom. 49. pag. 74. pag. 1094.* cet. Immo Sigfridus, archiepiscopus Moguntinus, in diplomate, quod exhibet idem Gudenus *tom. I. pag. 114.* uasallis permittit, ut feuda sine consensu archiepiscopi, ceu domini directi, possint in coenobia transferre, adiecta satis lepida atque inficeta ratione: *magis enim acceptum Deo iudicauit, ut bona nostra seruirent Deo militantibus, quam militantibus saeculi uanitatibus.*

Idem dicendum uidetur de feudis imperii, nisi restrictio quaedam adpareat. Exempla eius modi pactorum idem suppeditat Gudenus *Cod. diplom. tom. II. pag. 964. de a. 1672. et pag. 990. sequ. de a. 1307.*

§. XVII.

§. XVII.

ETIAM PRAESCRIPTIONE IVS SVCCEDENDI
IN FEVDA AMITTI.

Sicuti alias praescriptio, si iusta fuerit, tutum praestare potest reum, si per modum exceptionis eandem actori opponat: ita mirum non est, et in hac iuris prudentiae parte eidem locum esse. Ponere primum liceat *praescriptionis feudalis* definitionem, quam suppeditat Wolfius in *Elem. iur. feud. cap. 9. §. 1.* esse scilicet eius modi praescriptionis speciem, qua nexus feudalis uel constituatur, uel dissoluatur, uel etiam uerum feudum aduersus uerum uasallum ut feudum ab eo, qui se uasallum credidit, sit acquisitum. Tres haec definitio continet praescriptionis species, quas enarrat Rosenthal. in *Synopsi iuris feud. cap. 6. conclus. 77.* et ipsa definitionis uerba ultro suppeditant. De ultima specie, quando quis aduersus uasallum, eiusue heredes, feudum praescribit, iam loquimur: quibus uero casibus id contingere possit, exponit b. Wolfius in *Elem. iur. feud. cap. 16. §. 3.* Conf. poterunt Zollii *Diff. de praescriptione feudali contra dominum directum atque utilem*, Wolfio iam iam laudata, Bruckneri *Diff. de feudo informi, inprimis praescriptione quaesito*, quam *Thef. iur. feud. tom. II. pag. 799. sqq.* inseruit Ienichenius; aliique. Add. doctiss. Platneri *Prolusio de iure in feudum ante inuosituram praescriptione quaesito*, Lipsiae 1752, publici iuris facta.

§. XVIII.

§. XVIII.

OB FELONIAM IVS SVCCEDENDI
INTERVERTI.

Ob feloniam commissam feudo priuari uasallum, nisi poena remittatur, tanquam cuius notum supponimus, nullaque probatione indigere arbitramur. Definiunt autem *feloniam* fidei feudalis uiolationem; quae ideo delictum efficit.

Non iam erinus occupati in uariis speciebus feloniae recensendis, qui labor ipsi Oberto de Orto fere impossibilis fuit uisus 2. *Feud.* 23. *pr.* quaedam tamen in iure nostro recensentur causae, secundum quas iudex sollers atque discretus, et aequitati obsecundare sollicitus, cuncta subtiliter dispensans provideat, si qua fuerit antiquioribus causis similis seu maior; ut proinde sciat, utrum beneficium amittendum, an nihilo minus retinendum, eodem Oberto praecipiente 2. *Feud.* 24. §. 9.

Duplici uero modo felonia committitur, uel *immediate* in ipsam domini personam, uel *mediate*, peccando in eius uxorem, filiam, sororem cet. prouti latius explicat Wolf. in *Elem. iur. feud. cap.* 16. §. 9. *sequ.*

Ob delictum ergo uasalli contra fidem et officia domino debita admissum, feudum domino aperitur, 2. *Feud.* 24. §. 11. *sequ.* nisi feudum filiorum intuitu sit concessum. Sic uero ob alienum delictum feudo etiam priuantur liberi, quum tamen delicta suos tantum auctores debeant tenere, l. 22. *C. de poen.* l. 26.

C

D.

D. eod.? Meretur sane res, ut eidem aliquantisper immoremur. Verum omnino est, successores feudales non ob propriam solum, verum etiam ob alterius feloniam feudum perdere: neque tamen heredes alias successuri in infinitum excluduntur, verum certum hac in re modum seruant leges nostrae feudales, distinguendo nimirum tum *subiective* inter liberos atque adgnatos, tum *obiective* inter feuda noua atque antiqua. Priore calu et liberi et adgnati ob feloniam a patre uel primo acquirente commissam successione in feudum priuantur, nisi feudum intuitu filiorum sit concessum, qui tunc feudum accipiunt: posteriore contra liberi solum, non uero adgnati, ob feloniam a patre commissam, successione priuantur, quia hi ex persona possessoris ius suum post istius mortem demum consequuntur. Quodsi ergo patris ius, dum ipse adhuc in uiuis est, expirat, minime uideo, qua ratione liberi uel adgnati ius sibi quoddam succedendi possint adrogare. Longe uero aliter sese res habet in feudo antiquo, cuius diuersitatis ratio in apriico est, quia scilicet adgnati ius suum non ab ultimo possessore, qui feloniam commisit, uerum a primo acquirente habent: quod si est, certe iisdem feloniam ab ultimo possessore commissam fraudi esse nequit, nisi forte singularis quaedam ratio adsit, qualem in liberis intuitu patris perspicimus, qui etiam in feudo antiquo ob feloniam patris excluduntur a successione. Fieri tamen potest, ut ne filius quidem a successione remoueatur, si nempe pater, uiuo adhuc auo, feloniam commiserit, atque ob hoc delictum successione fuerit priua-

priuatus, ceu docent cum aliis Hartm. Pistoris *lib. II. part. I. quæst. 16. num. 33.* atque Wolfius in *Elem. iur. feud. cap. 16. §. 17.* Liberis denique nullis amplius exstantibus, adgnatorum ius reuiuiscit, qui tunc a domino feudum, quod interim apud eum fuit, iure quodam suo repetunt. Vid. 2. *Feud. 31. 2. Feud. 40. §. 3. 2. Feud. 78.* Conf. Struu. in *Syntagm. iur. feud. cap. 15. aph. 14. n. 3.* Titius in *Iur. feud. Germ. cap. 26. §. 50. sqq.* aliique, quos iam non excitamus.

§. XVIII.

OB NATURAM FEVDI.

Aliquando ob naturam feudi beneficium uel ad alios, quam successores feudales, i.e. allodiales, peruenit, uel nullum prorsus adgnoscat successorem: priore casu hereditas quidem deprehendimus, minime tamen feudalem. Eius modi feuda sunt 1) *mere hereditaria* *. Notanda hic diuisio feudi hereditarii in *mere* uel *absolute hereditarium*, et *hereditarium mixtum*. Prius definiunt, ad cuius successionem omnes, qui allodialem hereditatem acquirere possunt, admittuntur: *posterius* contra, quod uel quoad dispositionem, uel quoad successionem allodialem qualitatem habet. In mero hereditario omnes, qui alias hereditatis allodialis sunt capaces, succedunt: in mixto contra literae inuestiturae, obseruantiaque curiae legem dabunt successioni. In feudo ergo hereditario absoluto et feminae succedunt, immo sine discrimine una cum masculis admittuntur, Carpzou. *part. III. consl. 28. def. 13. sequ.* coque faciunt diplomata, quae exhibet

de Gudenus in *Cod. diplom. tom. I. pag. 344. tom. II. pag. 965.* cet. in feudo autem mixto feminae quidem itidem succedunt, 1. *Feud. 1. §. 2. 1. Feud. 8. §. 2. 1. Feud. 14. §. 2. et 2. Feud. 11.* uerum deficientibus demum masculis, 2. *Feud. 17. pr. 2. Feud. 30. pr.* nisi forte aliter inter partes conuenerit, e. gr. ut uasalli relicta uxor feudum ad dies uitae teneat ut feudum, quod exemplum habemus apud Guden. *Cod. diplom. tom. I. num. 443. pag. 927. uxor mea praedita castra iure feudali diebus tantum uite suae possidebit.* Nec praetermittendi adoptiui, de quorum successione singulari, eaque doctissima, Dissertatione in ill. Fridericiana a. 1753. exposuit clariss. Knorrius, in qua uarios casus, quibus adoptiuorum successio locum habet, §. 11. *sqq.* recenset.

* Habet omnino hereditarium feudum suos gradus, quos b. Wolfius in *Elem. iur. feud. cap. 10. §. 31.* recenset. Plures adhuc distinctiones apud doctores passim occurrunt, quas tamen ad nostram, quam supra posuimus, commode reduci posse, quilibet sponte uidet. Plurimas exhibet clariss. Mollerus in *Lin. prim. usur pract. distinct. feudal. cap. 4. dist. 14. sequ.* Scripta uero uaria de hisce feudis exponentia collegit lenichenius in *Thes. iur. feud. tom. II. pag. 569. sqq.*

§. XX.

SI LIBERA DE FEVDO TESTANDI FACULTAS VASALLO RELICTA.

Quum in ipsa feudi constitutione ordo succedendi determinetur uel expresse, uel tacite, omnis uasal-

uasalli circa feudum dispositio per ultimam uoluntatem facta inutilis erit, 1. *Feud.* 8. *pr.* si fiat in praeiudicium eorum, qui ex prima iam iam inuestitura ius succedendi adquisiuerunt. At et hic uarii adducuntur a doctoribus casus, quibus talis dispositio ualet, 1) si uel feudum sit mere atque absolute hereditarium, uel 2) facultas disponendi a domino sit impetrata, atque consenserint ii, quorum interest, 3) singularia iura feudalia liberam de feudis testandi facultatem iam iam indulerint, quale quid de uasallis Lignicensibus, Suidnicensibus, Iauerensibus, Glo-gauiensibus, atque Austriae obseruat b. Wolf. in *Elem. iur. feud. cap.* 12. §. 9. *schol. m. pag.* 286. Quodsi ergo uasallis libera circa feuda testandi facultas est relicta, tunc heredibus feudalibus alias successuris non aliter ius quoddam competere potest, quam si uasallus uel intestatus moriatur, uel testamentum rite non fecerit, uel etiam eosdem heredes instituerint.

§. XXI.

QVIDSI ALIENANDI POTESTAS VASALLO CONCESSA?

Quaeritur nunc de feudo, cuius libera alienandi potestas penes uasallum est, quali priuilegio uasallos in Lusatia, Silesia, Stiria, Carinthia, alibique passim gaudere, ex Lunigio monet b. Wolf. in *Elem. iur. feud. cap.* 13. §. 56. Dispiciendum tunc erit, num uasallus priuilegio illo sit usus, nec ne. Priore casu feudum ad eum pertinebit, in quem alienatio facta:

C 3

poste-

posteriore uero feudum ad heredes feudales pertinebit.

Num uero facultate libere alienandi uasallo concessa id tantum de alienatione inter uiuos, an uero etiam mortis causa sit intelligendum, de eo inter doctores non conuenit. Qui adfirmatiuam tuentur, tum ad generalitatem uerborum, quae etiam alienationem per ultimam uoluntatem sub se comprehendunt, *l. 8. §. 3. C. de secund. nupt.* tum ad fauorem ultimarum uoluntatem prouocant. Verum quum, recte monente Hornio in *Iuris prud. feud. cap. 14. §. 4.* in dubio ea interpretatio sit amplectenda, quae non nimium a natura feudorum recedit, sed potius eandem seruat, immo tantum absit, ut apud Germanicae originis gentes tantus ultimarum uoluntatum fuerit fauor, ut potius libertatem illam testandi uariis modis restrinxerint, ceu singulari Dissertatione de testamenti factione iure Germanico artis limitibus passim circumscripta docuit b. Heineccius; merito negatiuam amplectimur. Quodsi uero facultas pro libitu alienandi concessa sit, utramque speciem subintelligi putamus cum Hornio *l. c.*

§. XXII.

AD HEREDES NON TRANSIT FEVDVM HABITATIONIS, CET.

Feuda dari mere personalia, quae plane non transeunt ad heredes, quales initio omnia omnino fuere feuda, supra iamiam obseruauimus. Eorum
uaria

varia genera, non, nisi noua gratia ad heredes trans-
euntia, tamquam notissimum supponimus. Eo in-
terpretes referunt

1) Feudum *habitationis*, quale habemus, quo-
ties ius habitandi sub nexu fidei feudalis alicui con-
cessum. De eo expressam habemus dispositionem
2. Feud. 105. *feuda habitationum, nisi aliud specialiter cau-
tum sit, morte accipientium finiuntur.*

2) Feudum *soldatae*. Soldata, monente feudista
2. Feud. 10. §. 2. dicitur, quia plerumque in solido-
rum donatione constitit, ibidemque definitur praesta-
tio quaedam annua gratuita, quae a neutra parte
transit ad heredem. Quamuis uero celeberrimis ui-
ris hoc feudi genus ex eorumdem numero eliminan-
dum esse uideatur ideo, quod merum stipendium
fuerit, ipsiusque feudistae accedat auctoritas, diserte
scribentis, eos, qui soldatam habuerunt, uel acce-
perunt, uel habent, per eam nullum pedagium, sed
nec feudi usum acquirere: nobis tamen paullo aliter
uidetur. Minime contendimus, soldatam semper
esse feudum, id tamen adferimus, tale omnino fieri
posse; nihil enim absurditatis habet, annuam talem
praestationem alicui in feudum concedi. Germani-
ce audit *Gnaden-Gelder Lehen*, ceu patet ex Lunigii
Corp. iur. feud. tom. III. pag. 641. Quodsi ergo sol-
data alicui concessa sub lege fidelitatis uasalliticae,
morte dantis uel accipientis interueniente finitur, te-
ste feudista c. 1.

3) *Fru-*

3) *Feudum de camara*, cuius mentio fit 2. *Feud.* 2. §. 1. Germanice audit *Cammer-Lehen*, *Ius feud. Alam.* cap. 102. idque consistere aiunt in reditu annuo nummario ex fisco seu camara domini. Lunig. *Corp. iur. feud. tom. III. pag.* 636. et 661. Wolf. *Elem. iur. feud.* cap. 18. §. 34.

4) *Feudum de cauena*, quod Schilterus in *Instit. iur. feud. cap.* 9. §. 30. potius *de caneua* scribendum putat, quamvis male, quum uocabulum sine dubio ab Italarum *caua*, quod cellam denotat, sit deducendum, recte monente Wolfio *c. l.* Hoc potius in alio, quam nummario, reditu consistere asserunt, ueluti uino, frumento, similibusque ad sustentandam uitam necessariis. Conf. Struu. *Syntagm. iur. feud. cap.* 4. *aplor.* 18. n. 3. ill. Mascou. *de iur. feudor. cap.* 3. §. 16. alii. Schiltero audit *Küchen- et Keller-Lehen*. Vid. Lunig. in *Corp. iur. feud. tom. III. pag.* 636.

5) *Feuda guardiae et gastaldiae**, quorum mentio fit 1. *Feud.* 2. Prius definit Wolf. *l. c. cap.* 18. §. 29. quod eo fine datum acceptumque, ut uasallus ad certam custodiam sit obligatus: posterius uero §. 30. quod sub ea conditione est datum, ut uasallus officio gastaldi fungi teneatur.

6) *Feuda cancellariae, aduocatae*, reliquaue, de quibus iam, ne dissertatio fines eidem destinatos egrediatur, agere prohibemur. Olim quoque omnia palatina atque officialia feuda huc pertinebant, in quibus uero posterior aetas uaria immutauit.

* Gastal-

* Gastaldia, monente ill. Mascou. *de iur. feud. cap. 3.* §. 43. in Langobardia nomen fuit praefecturae siue administrationis per urbem, aut terrae tractum. Gastaldorum autem officium, pro temporum et principum ratione, varium atque diuersum. Praeter alios de his exponit Murator. in *Antiquit. Ital. med. aeu. tom. I. diff. 10. pag. 523. sqq.* de feudo gastaldiae uero cel. Gonnus singulari *dissertatione*, quam *tom. II. Thes. iur. feud.* inseruit Ienichenius.

§. XXIII.

NONNUMQVAM ET AD ADSCENDENTES

FEVDA TRANSEVNT.

Successionis feudi talem esse naturam, quod adscendentes non succedant, dispositiuis uerbis dicitur 2. *Feud. 50. pr.* quia quisque sibi atque descendantibus suis feudum regulariter acquirit; de qua regula exposuimus iamiam supra §. 9. *sequ.* Attamen et hic varii sese exserunt casus, quibus feudum etiam ad adscendentes peruenit, de quibus pluribus exponit Hornius in *Iuris prud. feud. cap. 16. §. 3.* Sic, quod ad feudum antiquum attinet, pater tale habebit feudum, si quidem in fauorem filii repudiauerit successionem, hic uero sine descendantibus ante patrem decesserit. 2. *Feud. 14.* Idem dicendum de feudo mere hereditario, immo de mixto, si quoad successionem allodiam qualitatem habeat. Multo magis in feudo nouo tale quid accidere poterit, 1) si pacto singulari, uel simultanea inuestitura adscendentibus fuerit prospectum, 2. *Feud. 48. pr.* 2) si praesumptiue

D

saltem

saltem id sit factum, e. gr. si feudum nouum sit concessum iure antiqui, Rosenthal. *Synops. iur. feud. cap. 7. conclus. 14. n. 20.* uel ob benemerita patris filio sit datum, hic uero improlis decedat, *arg. l. 6. D. de collat. l. ult. in fin. C. de usufr. nisi de contraria domini uoluntate constet.* Vid. Stryck. *de success. ab intest. diff. I. cap. 2. §. 6.*

§. XXIII.

EXCLUDUNTUR HEREDES FEVDALES VEL OB RENVTIATIONEM EXPRESSAM,

Quum quilibet rerum suarum sit moderator atque arbiter, *l. 71. D. mandat.* nisi quatenus restrictio adsit, quae semper docenda: inde facile patet, quemlibet iuri suo, modo ne tertii ius simul laedatur, ualide posse renuntiare. Inde porro sequitur, quemlibet posse feudum, quod ab alio tenet, etiam sine domini uoluntate, refutare, modo ne domini, uel aliorum, quorum speciatim interest, ius laedatur, *2. Feud. 38.* uel contractui feudali addita sit clausula, ne feudum refutetur. Ill. Mascou. *de iur. feud. cap. 14. §. 19.* Vnde feudista dicit, fieri debere tempestiue, et sine fraude. Fieri quoque debet cum consensu eorum, quorum interest, alias refutatio nulla. Immo quandoque poenae loco iniungi potest, quod uberius deduxit Knorr. in *Diff. de refutatione feudi poenae loco irrogata.* Qui feudum refutat, declarat, se iuri suo renuntiare, nec eo amplius uti uelle. Declaratio haec consensum requirit, qui uel expressus, uel tacitus, uel praesumptus est: inde refutationem quoque

quoque in expressam, tacitam, atque praesumptam diuidunt. Si quis ergo declaret, se iuri suo, quod habet in feudum nondum adquisitum, renunciare, uel feudum, quod iam habet, non amplius habere uelle, erit sine dubio expressa. Refutatio illa uel fit in fauorem domini, quo casu consolidatio contingit, *Iur feud. Alam. cap. 5. Schilter. in Commentar. ad h. l. §. 3.* uel in fauorem alias successuri, quo casu feudum manet antiquum, uel in fauorem tertii alias non successuri. Primo atque ultimo casu ubique feudum ad alios, quam heredes feudales, peruenit, intermedio uero feudum statim ad heredem successurum peruenit, cui alias expectandum aliquamdiu fuisset.

§. XXV.

VEL TACITAM ET PRAESVMTAM.

Sicuti tacitus consensus numquam non ex factis concludentibus eruendus: ita et tacita resignatio tale supponit factum, ex quo per necessariam consequentiam non nisi derelictio potest suspicari. Quodsi ergo heredes feudales in alienationem feudi consenserint, ut inde debita feudalia soluantur: merito dicendum, eos tacite renunciaisse iuri suo succedendi. Num uero id eo usque extendendum cum Titio in *Iure feud. cap. 19. §. 40.* ut si forte solutis debitis feudalibus pecuniae quid supersit, id ad debita allodialia soluenda possit impendi, de eo ualde ambigimus. Sic uero et hic ad alios, quam qui heredes feudales sunt, feudum peruenit.

D 2

Quod

Quod ad praesumptum denique consensum attinet, de eo alibi exponitur. Non aliter talis effectum producere poterit, nisi diserta legis dispositione nita-
tur: et tunc iterum feudum ad alios transibit.

§. XXVI.

CONCLUSIO.

Sic finem imponimus dissertationi, ne lectoris honoratissimi patientia abuti uelle uideamur. Recensuimus uarios casus, quibus feudum ad alios, quam feudales heredes, transit, non tamen omnes, quos olim addere forte occasio erit. Si quid humani, quod neutiquam a me alienum puto, contigerit, secundum illud Ennianum, erranti comiter monstrauiam.

T A N T V M.

MON-

MONSIEVR!

Voiant approcher un jour, qui ne peut être, que fort avantageux à la réputation, que la regularité de *Vos* moeurs, et de *Vos* études *Vous* a acquise dans cette Republique de lettres, à laquelle j'ai actuellement l'honneur, d'appartenir, je saisis cette occasion avec beaucoup de plaisir, de *Vous* feliciter de cette belle fin de *Vos* études d'Academie. Il ne se peut point, que la recompense ne suiue de bien près *Votre* merite, et que *Vos* talens ne soient aussi utiles à la Republique, qu'ils ont été estimables à tous ceux, qui ont eu la satisfaction de *Vous* connoitre. J'ai l'honneur d'être de ce nombre, et très particulièrement

MONSIEVR!

Votre très humble, et très obeissant seruiteur,

F. G. COMTE DE HACKE.

GRATVLATORIA.

NOBILISSIMO ATQVE DOCTISSIMO DISSER-
TATIONIS HVIVS AVCTORI AFFINI
SVO HONORATISSIMO

S. D. P.

IOHANN DAVID GRILLO, D.

SS. THEOL. PROF. PVPL. ORD.

Si in magnis uoluisse sat est iste certe laude quam maxime dignus censendus erit, qui quod praeclare uoluit, praeclare quoque praestitit. Hinc uehementer laetatus sum, cum TE dissertationis argumentum ejusmodi elegisse intelligerem, in quo uel ipsi Themidis Sacerdotes, ne dum ejusdem Alumni reperiunt, quo se exerceant. Si quae enim totius Iuris materia difficilior dicenda est, illa certe est, quae de Feudis agit; siue enim primam eorum a veris suis natalibus deducendum originem spectes, siue tot diversa eorundem genera consideres, siue eandem tot perplexas circa feuda inter eruditos enatas quaestiones atque controuersias expendas, ubique hic difficilia admodum offendes.

Singularem proinde institutum TVVM, Affinis optime, meretur laudem, quod in ejusmodi difficiliori argumento vires TVAS ipse explorare atque insigni hoc diligentiae TVAE specimine omnibus testatum fauere volueris quam felices in Iuris prudentiae studio, non minus, quam in elegantioribus litteris feceris progressus, et quid honoratissimi TVI Parentes, quid ipsa Patria, et quid bonus quisque de TE sperare, imo certissime sibi promittere possint

ac

GRATVLATORIA.

ac debeant. Gratulatur ergo TIBI, Doctissime Vir Iu-
uenis egregio isto TVO specimine, quod singulari erga Pa-
rentes pietate ductus, hac potissimum die ideo edere uo-
luisti, ut sic tanto major atque sollemnior hujus diei festiui-
tas redderetur. Haec enim auspicatissima illa dies est, qua
Honoratissimi TVI Parentes, post uiginti quinque in Con-
jugio suo non minus suauissime, quam felicissime exactos
annos, Iubilaeum suum, ut vulgo dicitur, Gamicum mi-
nus celebrabunt, Deoque pro hoc insigni in se collato bene-
ficio immortales gratias agent.

Non potui ergo non et hoc nomine TIBI publice
gratulari, honoratissimisque TVIS Parentibus, mihi ma-
ximopere semper Venerandis, non tantum illud Horatii
Lib. I. Carm. Od. XIII. in mentem nunc mihi incidens ac-
cinere

*Felices ter et amplius,
Quos irrupta tenet copula, nec malis
Divulsus querimoniis
Suprema citius soluet amor die.*

Sed potius supremum atque benignissimum Nuxen fontem
atque originem omnis et inprimis hujus TIBI, Tuisque
Parentibus praestiti boni suppliciter precari ut hancce Con-
jugii sui felicitatem Ipsis perpetuam esse jubeat, Teque
cum Illis semper saluum incolumemque praestet, omnibus
TVIS conatibus suscipiendisque in posterum laboribus an-
nuat, eosque in Nominis sui divini gloriam vergere sinat.

Det TIBI faciles ubique locorum Patronos et quos
TIBI morum elegantia iam pridem conciliaisti Fautores, sago
togaque longe celeberrimos, illos omnes multos in annos
TIBI seruet, eorumque numerum in dies augeat, ut eorum
favore

GRATVLATORIA.

faure adjutus tanto facilius adhibitae TVAE in studiis diligē-
tētiaē fructus atque praeemia laetus diu percipias. Cē-
terum feliciter semper cum omnibus TVIS age, meque amare
perge. Scribeb. Trajecti ad Viadrum d. xvi. Oct. A. I. S.
MDCCLVI.

NOBILISSIMO
SCHMIDTIO

S. P. D.

PRAESES.

Quam mihi nuper offerebas dissertationem, quum prae-
sidium meum quaecumque tibi expeteres, iam re-
cipis neque auctam, neque immutatam, paullo tamen
coarctatam, cuius rei ratio brevibus reddenda erit. So-
lent plerumque praefides, quas defendentibus tribuunt,
dissertationes ipsi elaborare, sic vero efficere, uti inique
de illorum profectibus sentiant alii, quibus eorumdem stu-
dia aliunde nota non sunt. Mihi uero ea potissimum de causis
in publicum prodire videntur iuvenes ornatissimi, ut spe-
cimen ipsi exanclatorum laborum exhibeant patronis, fau-
toribus, aliisque, quibuscum ipsis necessitudo quaedam in-
tercedit. Quare ne ille interciperetur finis, tuam, non
meam, exhibendam esse iudicavi dissertationem. Neque
id mihi sumissem, uti hinc inde quaedam abiicerem, nisi
temporis angustia aliud imperasset. Appropinquabat nempe
festus ille dies, quo uenerandus parens, cui multis me
nominibus obstrictum profiteor, iubilaeum celebrare ga-
micum constituerat, et uti idem a te eodem die hic fieret,
insta-

GRATVLATORIA.

inhabat. Quare quum typographus negaret, dissertatio-
nem, prouti tunc erat, constituto die praela relinquere
posse, officii mei esse putavi, ut eandem coarctarem, quo
laetissimus ille dies et hic a te atque amicis iuste posset ce-
lebrari. Erit tibi in posterum occasio, omnia uberius de-
ducendi, quae strictim hic exposita leguntur. Nihil iam
reliquum est, quam uti consultissimo patri festum hunc diem
ex animo gratuler, ardentissimisque a Deo T. O. conten-
dam precibus, ut et in posterum auspiciatissimum esse iu-
beat fortunatum illud parentum tuorum matrimonium.
Eodem gratulandi animo et ad te, nobilissime Schmidt, ac-
cedo; adfic et in posterum summum Numen conatibus
tuis, uti omnia tibi contingant ex uoto. Sic uale. Scrib.
d. 8. Octobr. 1756.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

VIRO IVVENI NOBILISSIMO AC PRAESTANTISSIMO
CANDIDATO IVRIS DIGNISSIMO

DOM. HENRICO OTTONI SCHMIDT,

BEROL.

S. P. D.

IOHANNES FRIDERICVS POLAC, D.

PROFESSOR IVRIS ET MATHES. O. P.

Qui in Academiis tanquam bonarum mentium domiciliis rationes suas rite subducunt, ad id ante omnia summa ope incumbere debent, ut animum, quousque virtutibus ad sui perfectionem maxime informari potest, mitem ac tractabilem efficiant; prætereaque eorum mens iis scientiarum generibus instruat ac magis magisque perficiatur, quibus

E in

GRATVLATORIA.

in patriæ salutem, ad cuius spem succrescunt, digni evadant, qui tandem aliquando reipublicæ muneribus admoveantur, id quod meo quidem iudicio est illud decantatum: *didicisse fideliter artes, emollit mores, nec finit esse feror.* Quum itaque Tu, dignissime Dm. Candidate, ex quo Te in hanc Musarum sedem contulisti, per triennium, et ultra, vitæ modestia ac morum suavitate omnium quibus innotuisti laudem promeritus, cujus magna accessio fuit, quam sibi comparavit Tua habilitas atque singularis chordas pulsandi facilitas, toties inter admirabiles et suaves Musices concentus in conspectum data; quoad doctrinæ Tuæ acquiræque scientiæ autem dexteritatem, nunc publico quodam eruditionis specimine, quam bene sit collocatum vitæ academicæ tempus, omnibus comprobis; non potui Tibi publico hoc meo testimonio amicam suffragationem denegare. Discede ergo hinc bonis avibus, revertere in solatium spectatissimæ familiæ ad Consulissimum Dominum Parentem, quem meo nomine ex antiqua amicitia nostræ formula quam officiosissime salutabis; ego vero lætus cum Heinio claudō:

O præstans animi juvenis, cui carmina semper

Et citharæ cordi, dulces ante omnia Musæ.

Vale. Dabam e Museo, die XXIV. Octobr. MDCCLVI.

GRATVLATORIA.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

NOBILISSIMO AC EXIMIO INGENIO PRAEDITO

H. O. SCHMIDT

S. P. D.

GOTTLOB SAMVEL NICOLAI

PROFESSOR PHILOSOPHIAE PVBL. ORD.

Tertium annum et quod excurrit in disciplina nostra vixisti, ornatissime Schmidt, atque talem Te praestitisti, ut longiorem tuam praesentiam optarent, qui morum tuorum facilitate atque comitate insigniter delectantur. In quorum numero me etiam esse eo lubentius publice profiteor, quo plus oblectamenti ex amico Tuo consortio atque multiplici quibus condecoraris virtutum praestantia coe-
pi. Etenim non ex eorum numero fuisti, qui rudiorum vitam adamant, aut pravis indulgent convivis, sed potius talem vixisti vitam qualem illi sibi eligunt, qui societatem et doctrinam et aetate profectiorum, prae aliis sibi utilem esse censent. Quorum coniunctione Tuetiam saepius gavissus es, ita ut non dubitare possim, quin etiam hocce vitae genus ad doctrinam Tuam augendam atque poliendam insigniter fecerit. Iam in specimine disputationis concinne elaborato, et mox magis magisque in publicum prodibis, atque ea, quae fideliter didicisti in aliorum usum utiliter convertes. Rem tuam age feliciter. Adsit tibi summum numen propitium et vota, quae pro salute atque incolumitate Tua voveo ardentissima rata habeat. Quumque ex omni fortuna Tua eximia laetitia occupatus ero, nec unquam aliquid omittam, quod ad consuetudinem atque amicitiam nostram etiam in absentia colendam aliquid conferre poterit. Vale bellissime. Dab. in Regia Viadrina d. XVI. Octob. c181cc1vi.

✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦

Hiermit wünsche dem geschätzten Herrn Candidaten
alles glückliche Wohlergehen, Dessen ergebenster
Freund und Diener.

C. K. Bernick.

VIRO HONORATISSIMO, AVCTORI DOCTISSIMO,
AMICO CARISSIMO
HENRICO OTTONI SCHMIDT, I. V. C.
S. P. D.
CAROLVS LVDOVICVS RVDOLPHI
I. V. C.
CAVPM. POMER.

Pellitur e medio sapientia. Vi geritur res.
Spernitur orator bonus, horridus miles amatur.
Haud doctis dictis certantes, sed maledictis,
Miscens inter sese inimicitia agitant.
Non ex iure manum confertum, sed uage ferro
Rem repetunt, regnumque petunt, vadunt solida vi.
Ennias oct. annal.

Pictis hocce Romani solum viderant: Ad nostra tempora applicari potest? Huius aevi status nonne iubere suadet? Inter arma silent leges. Horrida vox. Bello, ferro,

GRATULATORIA.

ferro, solida vi atque vera **Roma**rum tempore omnia gerantur. Haud legitinis agebatur actionibus. Ex iure manus minime conferebantur. Vis bellica; vis cruenta, prima erat ratio. *O mores!* An et hodie? Inter arma silent leges? Nego. Arma ultimam Regum rationem constituent. Subditorum nequaquam. Doctis dictis certant, non maledictis. Omnia ex iure sunt. Ast horridus miles amatur? Hostibus horridus miles. **P**atriae suavis. Iura armaque sunt connexa. Rege nostro clementissimo e medio non pellitur sapientia. Vi contra hostes res geritur. Friderico Megno bonus orator placet. Spemuntur caudici. Invidiosissimus amat iusticiam. *O sanctissima tempora!* Sequere, Amicè, Patrem Patriae. Dilige forum. Militem ne contemne. Consecra Te Themidi. Sapientiam cole. Summum Tibi Numen larga dabit. Parentum Tuorum solatium exilites. Amicorum sis gaudium. Reipublicae Litterariae ornamentum Te praebas. Opto. **Vale.** Dab. Francofurti eis Viadrum, die **XVII.** Calendarum Novembris A. R. S. cI^oIdcccLvi.

Murmura percurrunt terram de sorte **Borussum**

Quid Tu? cum Prussus, vincere numne placet?

Certe: nam focus sanxis cum Marte Minerva.

Vt Prullis soli a paribus esse velint.

Aspensas cathedram: Sic digna trophaea reduces

*Atque Tuos fatis sortis et ipse **PABER.***

Angonio polles hostes subternere et arce.

Acingas, Fugna. Gloria calcar habet.

Iulius Albertus Rudolphi, LL. Cult.

Gryphiberg. Pom.

GRATVLATORIA.

Welche Ströme einer selgen Lust
Fließt die Tugend in des Edlen Brust,
Und umgiebt die Seele mit Entzücken.
Nur kein Mähme schläft uns unbekannt,
Wenn nicht Götter, Wissenschaft und Stand
Diesen ächten Sohn der Tugend schmücken.
Freund, wie göttlich ist ein solches Bild!
Tugend hat Dein Herz schon längst erfüllt,
Eile jetzt die Lorbern zu erkreiten,
Die Dir einst Unsterblichkeit bereiten.

Dieses schrieb, um bei dem würdigen Herrn
Verfaßter dieser gelehrten Streitschrift sein
Andenken zu erhalten

F. W. Consbruch,
D. R. D.

NOBILISSIMO DOCTISSIMOQUE
HVIVS DISSERTATIONIS AVCTORI

S. P. D.

I. G. WERPHVL,

OPPONENS.

Audax iam prodis in publicum, *Vir Iuuenis Nobilissime!*
rationem studiorum *Tuorum* redditurus. Laudandum
sane hoc est et grati animi, quod sic fautoribus atque pa-
tronis industriae exhibeas monumentum. Eo ipso enim
publice ostendis, dignum illos benevolentia, dignum fauo-
re suo esse amplexos. Gratulor ideoque *Tibi* vehemen-
ter hocce eruditionis specimen. Percipe tandem iustos il-
los

GRATVLATORIA.

los laborum *Tuorum* fructus. Adsit *Tibi* semper Deus T. O. M., *Tibi*que ac per *Te* plurimis optima quaeuis contingere iubeat. Et si denique ad decretos aliquando peruenieris honores, ne mei sis immemor, etiam atque etiam rogo oroque. Vale. Dabam Francof. ad Viadr. d. xxiv Octobr. clolcccLVI.

NOBILISSIMO ATQVE EXIMIE DOCTO
A V C T O R I

S. P. D.

I. G. SCHWEDERVS,

OPPONENS.

Fautores ac amici, *Nobilissime*, *Tibi* quaeuis felicia apprecantur. Posteriorum votis et mea jungam, sine. Sis fortunatus, ac vivas, ut nescius sis tristis vitae. Omnia, quae *Tibi* prospere cedunt, maxime mihi erunt voluptati. Quam voluptatem quin capturus sim, eo minus dubito, quo magis mihi certum est, ut litteras ames. Amans vero studiorum semper habet quo fugiat ad salutem. Vale. Dabam Francofurti cis Viadrum d. XVI. Calend. Novemb. clolcccLVI.

VIRO PRAECLARISSIMO ATQVE DOCTISSIMO
HENRICO OTTONI SCHMIDT

S. P. D.

REINHARDVS ARNOLDVS LECKE,

OPPONENS.

Quantane laude es dignus, *Amice suauissime!* qui labores Tuos academicos optime finire intendis? Exhibes hunc in finem specimen hocce scientiae legitimae, quo ipso cui-

GRATVLATORIA.

cuique probas singularem Tuam iuris feudalis cognitionem; imo miror iudicium, quo thema tam vtile elegisti, ideoque non dubito, fore opus hocce omnibus omnino legum cultoribus gratum atque acceptum. Quotquot enim sint Doctorum, qui suis scriptis successionem feudalem illustrarunt, casus tamen istos, quibus feudum ad heredes feudales non transit accurate collectos, haud quisquam inueniet. Non possum igitur, quin; non quia mos ita fert, sed quia iusta mihi est gratulandi causa; ex animo gratuler, et, quum spartam opponentis in me detuleris, summa voluptate desiderii tuis iam satisfacturus. Attamen certamen nostrum erit amicum. Quod superest, fausta quaevis Tibi apprecor, beneuolamque mei memoriam commendo. Vale igitur, mihi hique faue. Scribebam Francofurti ad Viadrum, die xxiv Octobris MDCCLVI.

ERRATA.

Pag. 2. lin. 8. *Germani*, l. *Germanici*. pag. 8. lin. 2. *immediata*, l. *immediate*. pag. ead. l. 14. *cap. 27.* l. *cap. 87.* pag. 9. lin. 7. *discendentes*, l. *descendentes*. pag. ead. lin. 24. *legitimorum*, l. *legitimatorum*. pag. 10. lin. 4. *masculi*, l. *mafculos*. pag. ead. lin. 7. *natusales*, l. *naturales*. lin. 8. l. *spurijs*, *adulterinos*, atque *incestuosos*. pag. 11. lin. 15. *tefutare*, l. *refutare*. pag. 15. lin. 30. 1672. l. 1276. pag. 21. lin. 19. *instituerint*, l. *institueris*.

